

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.
Hírlevelek jutányosan számíttatnak.
Nyilttérre 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és laptulajdonos: STRAUSZ SÁNDOR.
---	---	--

A városrendezés.

Minden ország nemzeti erejének súlypontja jelentékenyebb vidéki városaiban tekinthető, úgy hogy azoknak egészséges alapon való fejlesztése elsődrendű, fontos, nemzeti érdek. Sajnos azonban, hogy ennek bizonyosságát mi csak a nagyszabású külföldi példákából ismerjük, hol számos jelét látjuk annak, mint iparkodnak ott egy-egy jelentékenyebb várost a környék kereskedelmi, ipari, vagy kulturális gócpontjává tenni.

Nálunk csak a legutóbbi időben tapasztalhatók annak jelei, hogy az irányadó tényezők végre felismervén a vidéki városok nagy jelentőségét, az ötlesterű fejlesztés bizonytalan ösvényéről a szigorú tervszerűség útjára térni igyekeznek. Arra az útra, a melyen a fejlődést öntudatos és biztos alapon egy átgondolt, a kor igényeit a jelenben és lehetőleg a jövőben is kielégítő egységes városrendezési terv irányítja, a melynek nyomán hatalmas átalakulás és előreléptető nagyszabású fejlődés jár. De hogy a fejlődés küszöbén a meginduló tervszerűségnek minél előbbi alapjai és a jövőben minél üdvösebb eredményei lehessenek, lehetetlen figyelmen kívül hagyni a multak alkotásait. — Szigorú kritika tárgyává téve minden törekvést, a mely a multban a város fejlesztésére irányult, az ezekből vont következtetések és az ezekben tapasztalható hibák alapján alkotni meg egy távolabb jövő képét: ez képezi egy alkotandó terv legbiztosabb kiindulását.

Ennek a képnak kereteibe egy olyan város illeszkedik be, a mely kiépítésében szem előtt tartja a jövőben várható forgalom könnyű lebonyolításának lehetőségét, természetesen figyelemmel legyen a különböző, de egymásra utalt elemek tömörítésére, lássa el lakosságát egészséges és kényelmes lakásokkal, teremtsen meg, ápolja és fejlessze mindazon tényezőket, a melyek közegészségügyi és köztisztasági szempontból a lakosság elemi létszükségletét képezik és kulturális intézményeiben mindenkor lépést tart a korrall.

Csáktornya eddigi fejlődése a fejlődésnek ugyanazt a processusát mutatja, a mit majdnem kivétel nélkül az ország összes többi vidéki városai: az egyetlen központ felé sűrűsödő beépítést és mindennek ebbe az egy központba való tömörítést. És ha a fejlődésnek kizárólag természetes lefolyását vesszük figyelembe, úgy látszik, hogy ez így is van rendén.

Egy kis városban a városi élet lüktetése természetesen irányul egy pont, a középpont felé. A kis város forgalma, ipara, kereskedelme még gyenge, szellemi élete még kezdetleges, úgy hogy a fejlődés érdekében a városi szervezet összes erőforrásait tömöríteni kell, nehogy az erőforrások szét-

forgácsolása a gyenge szervezetet létalapjában támadja meg.

De ennek a tömörítésnek szüksége azonnal megszűnik, mihelyt a kis város létalapjának minimumát megszerezte. Továbbra is a központ felé való tömörítés a város többi részeinek rovására történik, sőt eleve lehetetlenné teszi olyan városrészek kifejlődését, a mely részeket egy szerencsés gondolat talán a város második középpontjává tehetett volna. Hány példáját látjuk annak, hogy egy jelentékenyebb középület helyének szerencsés megválasztása egy új városrész alapját vetelte meg és a hol azelőtt kietlen pusztaság volt, ott pezsgő városi élet keletkezett. Egy kisebb város fejlődése kicsinyben visszatükrözi az egész ország fejlődését. És a mint a főváros hatalmas fellendülése és megizmosodása után vidéki városok fejlesztése képezheti a nemzeti haladás egyedül helyes programját, épen úgy egy vidéki város fejlődése is tökéletes csak akkor lehet, ha abban minél több ipari és kereskedelmi gócpont létesül és az ezek összekötésére kijelölt főútvonalakon indul meg a város fejlődése.

Elvitázhatatlan tény az, hogy Csáktornyan a szépre való törekvésnek oly számos és intenzív jeleit találkozzunk, a milyent kevés hasonló vidéki városban lehet találni. De részint a tervszerűség hiányában, részint az építkezési szabályrendelet teljes hiányában ezek a törekvések eredményekben legnagyobb mértékben maradtak és sokkal inkább magukon viselik az ötlesterűségnek annyira jellemző bélyegét, mintsem hogy oly mértékben járulhattak volna hozzá a város emeléséhez, a milyen áldozatokat megvalósításuk kívánt. Ennek az ötlesterűségnek következménye az, hogy sok olyan jelenség, a mely előrelátó tervszerűséggel nagyban hozzájárult volna a város emeléséhez, nyomtalanul tűnt el. Főoka ennek az, hogy az építkezési szabályrendelet teljes hiánya eleve kizárja azt, hogy minden valamire való építkezés a városi forgalomra, a lakásviszonyokra, iparra, kereskedelemre, közegészségügyre, vagy ezek valamelyikére kisebb nagyobb befolyást gyakoroljon.

A természetes fejlődés hathatós segéd-eszközének hiányában a közfigyelem észrevétel nélkül siklik el a fölött, hogy a városi életnek minden legcsekélyebb megnyilatkozása egy-egy erőforrás, a melynek kihasználása és fejlesztése sokszor váratlan eredményeket rejt magában. Mindezek természetesen nem szembezők jelenségek, és csak mélyrehatóbb figyelem után teszik észrevehetővé a multban elkövetett hibákat. Sokkal észrevehetőbb jele azonban a rendszertelen fejlődésnek az, hogy dacára a város kis kiterjedésének, mind nagyobb és nagyobb tért foglal a nagyvárosok legsötétebb árnyoldalára, a folyton fejlődő bérházrendszer és az ezzel együtt járó közegész-

ségügyi és köztisztasági nagy bajok. Ennek a fejlődő bérházrendszernek egyik főoka a telkek nagysága és rajtuk építhető lakások száma közötti helytelen viszony. A telkek minimumok nagysága meg van szabva, de nincs megszabva az a minimális terület, a mely egy egységes lakáshoz feltétlenül szükséges. A minimális teleknagyság nagyobb, mintsem hogy a kevésbé tehető lakosság is saját telekhez juthatna, és így a családi ház elől elzárva nincs más hátra, mint a drága és legtöbbször egészségtelen bérházba szorulni. És hogy az ilyen bérházak a tisztaságnak nem főszekrei, azt bizonyítani teljesen felesleges.

Kiki saját lakásával törődik csak, a háztulajdonosok pedig — legalább a legtöbben — nem azzal, hogy bérházaik minél tisztábbak és egészségesebbek legyenek, hanem megelégszenek sokkal prozaibb célokkal és eredményekkel. De mindezekről eltekintve van a bérházrendszernek sokkal mélyebben fekvő hátránya is, a mely a szegényebb néposztálynál előbb-utóbb jelentkezni kezd. Nincs szálnalmasabb helyzet, mint a bérházakba szoruló szegény munkás család helyzete. Az ezek számára épült bérházaknak nincs elég levegője, — nincs világossága, a napsugarat legtöbb csak az utcáról ismeri, nincs udvara, nincs pihenőhelye, a bennelakó munkás családja idő elől az utcára szorul, kezdetét veszi az utcai nevelés, a legbiztosabb alapja az erkölcsi zülésnek. Az legyen tehát a városrendezés egyik főfeladata, hogy a kisebb építkezések helyének helyes megválasztásával, a telekminimumok okszerű megszabásával meg a legszegényebb néposztály is lehetőleg saját telekhez jusson. A mely városban az alsóbb néposztály számára megfelelő területek állnak rendelkezésre, hol a szegény munkás aránylag olcsón saját otthonhoz juthat és nem kénytelen a bérház egy zugában meghuzódni, a hol világos és száraz lakáshoz juthat, hogy a saját tulajdonát képező biztos otthon tiszta levegője és saját otthonában a családi tűzhely édes nyugalma kárpótolja a korcsma romlott levegőjét és zajos mulatságaiért, ott a városrendezés főfeladata meg van oldva, és ott a lakásviszonyok is igen nagy részben tisztázva vannak. A főszul ezek után a közegészségügyi és köztisztasági követelmények kielégítésére fordítandó.

Ebből a szempontból a lakások akkor lesznek kifogástalanok, ha a levegő és talaj tisztasága rendszeres csatornázással lesz előmozdítva, ha a különböző háztartási és tisztasági célokra szolgáló víz kellő mennyiségben és minőségben fog a lakosság rendelkezésére állani, mert máskülönbön nem teremthető egészséges lakásviszonyok még azon esetben sem, ha maguk a lakóházak kiépítése és elrendezése a közegészségügyi követelményeknek a legteljesebb mértékben

meg is felelnek. És minthogy a szorosán vett lakáskérdés az általános közegészségügyi intézményektől el nem választható, fordított sorrend volna előbb bevárni a város nagyobb mérvű kifejlődését és csak azután gondoskodni azon eszközökről, amelyek a közegészségügy követelményeit kifogják elégteleni.

Az általános vízellátás, amely sem mennyiség, sem minőség tekintetében kitágítás alá nem eshetik, szükségessé vált abban a pillanatban, a midőn elérkezett annak az ideje, hogy a város fejlődését rendszeres tervszerűség irányítsa. A vízellátás és csatornázás épen úgy progressiv alkotások, — mint maga a városrendezés, de a kettő egymással szerves összefüggésben áll és könnyen megeshetik, hogy ha ezekről a városbővítés előtt még gondoskodva nincs, akkor, midőn a rendszeres vízellátás kérdése már parancsoló szükségé válik, — egy újonnan épült városrészt egy egységes terv keretében már beilleszthető nem lesz.

Mindezek legnagyobb részben csak nagy általánosságban szólnak azon elvekről, amelyek szem előtt tartásával a város a folytonos próbálkozásokból az egységes fejlődés medrére terelhető. Egyelőre nem volt célom az itt mondottakat mind speciális példákkal is bizonyítani, leginkább azért, mert a kettőre egyszerre e helyen terem nincs. Főcélom ezzel az irányadó tényezők figyelmének felhívása arra, hogy a városrendezés mennyire nem sablonszerű dolog és hogy mennyire össze van forrva a város speciális helyzetével. Az itt hangoztatott elvek szem előtt tartásával fejlődő város teljesíteni fogja a városrendezések főcéljait: a városi középpontok megteremtésével fejleszti, növeli a forgalmat, az építkezési szabályrendelet megalkotásával és az építkezési módok szigorú megszabásával ki fogja elégteleni az esztétika és jó ízlés követelményeit, a bérházrendszer kiküszöbölésével és munkásterlepek alakításával megszünteti a szocialis bajok egyik forrását. Ezek után még egyet tartok fontosnak hangoztatni. Sokan lesznek, a kik úgy fognak gondolkozni, hogy ez itt megjelölt keretek nagyon is terjedelmek még Csáktornyaéhoz viszonyítva. Ez pedig nagy tévedés. Városrendezéseknél sohasem szabad irányadónak venni a város kiterjedését, esetleg lakosainak számát. Ezek a tervek helyes kiindulás mellett csak azt kere-

sik, mennyiben van predestinálva a város arra, hogy akár a közelebbi, akár a távolabbi jövőben bármilyen szempontból vezető szerepet játsszék a szomszédság fejlődésében.

Azt pedig, hogy Csáktornya jövőjében ez a szempont érvényesülni fog, mindenki megértheti és elismerheti.

K Ü L Ö N F É L É K.

Szent István napja.

Holnap, — Szent István napján emlékezzünk az első magyar királyra, a ki megváltója lett nemzetének. Megváltója, mert Szent István belátta, hogy a kalandozó, félig vad, pogány magyar népet, mely messze keletről büszke harci kedvvel tört nyugati népekre, s állandó rettegésben tartotta azokat, a nyugati népek nem fogják soha megtérni a szomszédságukban, vagy kikergetik elfoglalt birtokukból, vagy elpusztítják valamennyit a föld színéről. Védekezni kellett tehát a megsemmisítés ellen s a védelmül azt találta a legjobbnak, hogy ő, az ifjú Vajk kikeresztelkedik s nemzetét is keresztényé teszi. Ez megemtheti a magyart, mert a keresztény magyar már nem veszedelem a keresztény Európának s nincs is szükség a megsemmisítésére.

Igy történt. A politikai és államférfiúi bölcseségnek egy ihletet percében a pogány Vajk magára vette nemzetéért a keresztet s a keresztiségben az István nevet nyerte. Tette által a veszedelemnek vésszes felhői alól kivette nemzetét a nyugalmas, csöndes munka fejlődő mezejére.

Nagy nap tehát Szent István napja, a magyar nemzet ünnepi napja. Emlékezzünk első szent királyunkra!

— Aug. 18-át, Ő felsége születésnapját az idén is a szokásos kegyelettel ülték meg Csáktornyan. A középületek fel voltak lobogózva: délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen a hivatalok és testületek képviselői megjelentek.

A csáktornyai izraelita hitközség a király születésnapját a szombati mussaf-istentisztelet keretében ünnepelte meg. Schwarz Jakab rabbi lendületes imádságban fohászoltott Ő felsége hosszú, boldog uralkodásá-

ért, Katz Lipót főkantor a király-zsoltárt, az énekar pedig a himnuszt és szótát énekelte.

— A Muraközi Magyarság Versenydíjjal egy igen szép ezüst koszorú vételtel, mely csinos, rozsasziű selyem belsővel bélelt tokban van elhelyezve. A koszorú aranyozott szalagjába a következők vannak vésvé: »Daloljatok!... Dallal zengjen, daltól zengjen végesvéig a haza! — A VII. Dalosverseny emlékére Nagykanizsán 1906. aug. 19/20. Muraköz közönsége.« A koszorú folyó hó 14-én és 15-én Csáktornyan Strausz Sándor könyvkereskedő kirakatában is ki volt állítva s általános dicséretet nyert. E versenydíjjal értesülésünk szerint valószínűleg Révfy Géza volt csáktornyai tanítóképzőintézeti zenetanár darabját előadó egy dalárda lesz jutalmazva.

A verseny iránt rendkívül nagy az érdeklődés s jelen lesz rajta gróf Zichy Aladár, Ő felsége személye körüli miniszter, gróf Batthyány Pál vármegyénk főispánja, gróf Benyovszky baranyai főispán, vármegyénk előkelősége nagyszámban, s több nevezetesebb zeneszerző és zenetanár Budapestről. Reméljük, vidékünkön is sokan fognak átmenni Nagykanizsára, a dalversenyre, a mely nemcsak Nagykanizsa, hanem az egész megye ünnepélye.

Simon István ívén ujabban adakoztak:

Czukur György	1 K — fill.
Rosenberg Richárd	1 » — »
Prusatz Alajos	2 » — »
Stolcz József	1 » — »
Dobosy Elek	1 » — »
N. N.	1 » — »
N. N.	1 » — »
Szilágyi György	1 » — »
Hirschler Emil	1 » — »
Mayer Lajos	1 » — »
R. K.	1 » — »
N. N.	2 » — »
Filipics Lajos (ismét)	7 » — »
Ács János	1 » — »
Katz Lipót	1 » — »
Bencsák R.	1 » — »
Margitai József	2 » — »
Dr. László Béla	1 » — »
Friedl József	2 » — »

T Á R C A.

A lelketlen párok.

Tág szemekkel bámult az egész szomszédság, mikor egy napon meghalva az a magányos agglégény, aki ott élt elzárkózva a második emeleten, a rokonságnak egész raja lepte el a ravatalt.

Széles szallagokkal ékített koszorúk, könyvnyező szemek vettek tőle örök búcsut. Az atyafiak persze nyomban kivederték a halottas szobából azt a sok állatot, amelylyel az ezredes évek óta körül vette magát. Tarczoly Antal életében egyetlen élő lényvel se érintkezett ezeken kívül.

Megcsóválták a fejüket a nagy részvét látán. Mire volt annyi lelketlen pára annak, akinek ennyi jó embe-e vala?

Csóválták a fejüket és ugyancsak rosszálták a dolgot.

Bezárták a koporsót. Levitték az udvarra, ahol Dankó Dezső fogadta a részvét nyilatkozatokat, mint Tarczoly Antal boldogulát nővéreinek egyetlen fia.

Ugyancsak ez a Dankó Dezső volt az első, aki másnap bekopogtatott hirtelen halállal kimúlt nagybátyja ügyvédjéhez, kérdezvén, hogy szól a végrendelet.

— Szegény Tarczolyuk végrendelet nélkül

halt meg: felelt egykori jogtanácsosa a valaha jó napokat látott agglégénynek.

— Igy hát az általános örökös...
— Végrendelet nélkül, folytatta azaz, mert nem volt mi fölött rendelkeznie.

Nagy szemeket látott a gyászoló unokaöcscs.

— De hisz nagy vagyona volt.

— S ha, a derék ezredes annyi jót tett rokonaival, hogy végül neki magának nem maradt semmi. A mig volt adott, mikor nem volt s az okból megtagadta tőlük, többé felé se néztek a fősvénynek.

Az emberek ráfogták, hogy embergyűlölő.

Hát ha azaz lett oka volt erre.

Azok a jó rekonok, akik az előző napon annyi hiába való könnyet ontottak Tóni bácsi holtteste fölött, csodálatosképen valamennyien megfordultak az ügyvédnél. Zsebkendőjüket szemükre szorongatva léptek be és mint Dankó Dezső, a kedves, az egyetlen unokaöcscs, hosszú ábrázattal távoztak.

— Nem maradt annak egy fillérje se, csak éppen, hogy a temetésé kifizotta a nyugdíjából e célra összekuporgatott pár forintból.

— * * *

Mindszentek napja volt.

Eljötték az élők a halottakhoz, Kit az egész részvét, kit a hiúságnak amaz egyik legtrubb válfaja hozott, hogy a szomszédja fölött ne mulja őt sirjának földiasztásában.

Egy rokkant katona bolyong a sirok közt. Megütözéssel ingatja fejét a vén invalidus, amint a siriratokat olvasva, egy teljesen elhagyatott dombnál állapodik meg:

»Itt nyugszik Tarczoly Antal.«

— Nini, hát már te is ideköltöztél?!

Ismét jobbra-balra csóválja hóhéher fejét.

— Hm, hm! még egy koszoru sincs, pedig csak az ősszel halt meg, amint látom.

— Hm, hm! mennyi jót tett életében és még egy kis megemlékezéssel se viszonzózzák?...

Ódafordul a temetőörhöz és az öregek közlékenységével dohog tovább:

— Derék ember volt. Egy tehetségű én vélem, de hát én csak strázsamester voltam; ő azonban odahagyott és meg nem állt az ezredességig. Hm, hm! még egy koszoru se jutott neki!

Hát senki se látogatja meg?

— Ma két hónapja, hogy idekerült. Akkor az egész parcellát előzőnlötte a kísérete, de azóta egy élő lélek se jött hozzá.

Mindszentek előtt lehortták a tömérdék elhervadt koszoruját, hogy hely legyen a... de hát egy árva nótát se hoztak az istenadának. Ki is hozzon, mikor egy élő lélek se jár hozzá...

»Egy élő lélek se jár hozzá.«

No hát csak nem is tevezheti élő léleknek azt a ki-kiporoszkáló nagy fekete ebet, amelyik nap-nap után megjelenik a temető kapuja előtt.

Kövér Ilka.

Gráner Miksa	2	»	—	»
Gerstmann Lipót	1	»	—	»
Ehhez adva a már kimutatott	59	»	—	»
összesen:	86	K	80	fill.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Polyák Dezső kapuvári áll. polg. iskolai helyettes tanítót a korponai állami polgári iskolához segédtanárrá nevezte ki.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szántó Mária hodosáni állami elemi iskolai tanítónőt a znoiváraljai állami elemi iskolához helyezte át.

— **Jubileum.** A csáktornyai Önk. Tűzoltótűstület 30 éves fennállásának emlékére f. évi szeptember 8 és 9-én emlékkünnepélyt rendez. Az ünnepély programja még nem készült el teljesen s így azt csak a jövő számunkban közölhetjük.

— **Partvédelmi munkálatok Kotornál.** Sokszor volt már alkalmunk a Mura folyó rakoncátlankodásairól írni. Különösen Kotor község szenvedett sokat, amelynek nem csak a határát, hanem magát a községet is megtámadta a víz. A múlt esztendőben a lakosság csak úgy tudott a nagyobb veszedelemtől menekülni, hogy keresztülvágta a déli vasut töltését. A vármegye a védelmi munkálatokra nyújtott ugyan némi segínyt, de az elégtelen volt a hathatós védekezésre, amely csak akkor lehetséges, ha a folyót szabályozzák. Kotor község kérvényezett a kormánytól is, de eddig sikertelenül. Most újból a földmívelési miniszterhez fordult, a ki az eszéki folyamernőki hivatalt utasította, hogy a Mura veszedelmének elhárítása céljából szükségesnek mutatkozó terveket készíse el. Végre talán teljesedésbe megy Kotor község régi óhajta.

— **Táncmulatság.** Csáktornyan építendő kórház alapja javára 1906. évi augusztus hó 20-án (kedvezőtlen idő esetén a reakövetkező vasárnapon) Horváth Géza vendéglőjének kerthelyiségében táncal egybekötött nyári mulatság rendeztetik. Kezdeté délután 4 órakor. A zenét Sárközy Sándor helybeli zenekara szolgáltatja. Beléptidij: személyenkint 80 fillér, családjegy 1 korona 60 fillér. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A nagykanizsai irod. és művészeti kör** folyó évi augusztus hó 19-én, vasárnap d. e. 10 órakor Nagykanizsán a városháza dísztermében fennállásának tíz éves emlékére jubiláris díszközgyűlést tart. A díszgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Horváth György elnök. 2. Ünnepi emlékbeszéd. Tartja dr. Neumann Ede al. elnök. 3. A megjelent testvéregyesületek képviselőinek felszólalása. 4. Záróbeszéd. Tartja Horváth György elnök.

— **Öngyilkosság.** Blazsun Lőrinc szentpéterorehoveci (Körösmegye) lakos a f. évi juniusi sorozáson bevált katonának s folyó hó 1-én az V. uhlánus ezred Csáktornyan állomásozó 3-ik századához vonult be ujoncnak. Blazsun Lőrinc már házas ember volt s nagyon zokon esett neki fiatal feleségétől s gyermekétől megválni és e miatti bánatában folyó hó 12-én este 9 óra 30 perckor a Zalaegerszeg felől Csáktornyára jövő 6414 számú személyvonat elé feküdt, mely a szerencsétlen ember fejét teljesen elmetsette a törzstől. Temetése 14-én délután volt a drávaszentmihályi temetőben.

— **Az ősszel nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A honvédelmi miniszter a következő körrendeletet küldötte a megyei és városi törvényhatóságoknak:

Megfelelő további sürgős intézkedés végett értesitem a címet, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszter ural egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfelkelés időszaki jelentkezései pedig a jelen rendelet alapján, a f. évben nem tartandók meg. A tisztí jelentkezések azonban az eddigi módon a f. évben is teljesítendők.

— **Murából kifogott hulla.** Folyó hó 8-án Muraszentmárton határában a Mura folyóból a molnárak egy 60 év körüli feloszlásnak indult férfi hullát fogtak ki. A hulla személyazonosságát kideríteni nem lehetett. A hulla arcán ritka ősz körszakál és szintén ritka ősz bajusz van; lábán fűzős cipő, trikó lábravaló és szürkeszövetből készült nadrág. Külerőszak nyomai nincsenek rajta s valószínűnek látszik, hogy véletlenül esett s fuladt a Murába.

— **Gyufa a gyermek kezében.** Mint e hó 5-iki számunkban megírtuk, Korent Pál zalaujvári lakos szalmával fedett pajtája július 30-án belülről kigyuladt és úgy ez valamint a pajtában volt takarmány és gazdasági eszközök 415 kor. értékben elégték. A vizsgálat már kiderítette, hogy a tüzet a károsulttal egy földel alatt lakó Korent Magdolna 4 éves Mari nevű leánya idézte elő azzal, hogy anyja távollétében a konyhából egy gyufát vitt ki a pajtába, hol pajtásával Tersztenyák Teréz 5 éves leánykával azt meggyújtották és a szalma közé dobták.

— **A gözgépközlelők és kazánfűtők** legközelebbi képzését vizsgái Sopronban szeptember hó 9-ik napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kelletlen felszelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-utca 10) beküldendők.

— **Kisértet az almafán.** Murakirályon özv. Vadla Józsefnét éjféltájában álmából felverte egy leány azzal, hogy lopják az almát. Az özvegy kerjébe sietett, hogy a tolvajt elriassza. Itt gyökeret vert lába az ijedségtől annak a különös szerzetnek a láttára, mely a fán az almákat pusztította. Ugyanis a fa tetején egy fehér lepelbe burkolt alak fogyasztotta a gyümölcsöt, Vadláné keresztlet hányva megállapította, hogy a tolvaj csak kisértel lehet. A kisértet pedig lemaszolt a fáról és négykézláb közeledett az asszonyhoz. Közben pedig kinosan nyöszörgött és ezt hajtogatta: Én vagyok a te megboldogult urad. Asszony, eljöttem számomkérni, hogy miért ilyen rendetlen a gazdaság. A megrémült asszony rohant a lakása felé, a kisértet azonban nyomában volt és többször a lábát is elkapta. Az özvegy rémületében nagy lármát csapott, mire összeszaladt a falu népe és elfogta a kisértetet. Kiderült, hogy a tulvilági lény nem más, mint egy Bálint Balázs nevű 16 éves cselédű, ki így bosszulta meg azt, hogy Vadláné őt tojáslopásért megbüntette. A jámbor kisértet az almalopásért is meg fog lakolni.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Hogyan kell sörárpát csépelni?

(Folytatás és vége).

Mikor és miért tőri a toklászó a szemet?

Ha a dob nem sérti vagy tőri a szemet és a zsákba mégis kerülnek megsérült

vagy tört szemek, akkor a hiba a toklászóban keresendő.

A toklászó sérti vagy tőri a szemet:

I. Ha a toklászás tulságosan erős. Ez onnan származik, hogy a szem tulságosan sokáig marad benne a toklászóban.

Miután a toklászólanak egy kis tolsullal kiegyensúlyozott csapóajtója van, mely felbillen, mihelyt reája egy bizonyos mennyiségű (súlyu) szem jutott, tehát beállíthatjuk e kis csapóajtót úgy, hogy már kevés mennyiségű szemnél átbillenjen s így a szemek rövidebb ideig maradván a toklászóban, nem sérülnek meg.

II. Ha a toklászó kések ujak. Ekkor a szemet szintén csak rövid ideig engedjük a toklászóban. Később a kések megkopnak s ekkor tovább maradhat a szem a toklászóban.

De nem elég csak az eddig leirt utmutatásokat betartani, hanem feltétlenül szükséges, hogy a gazda vagy a cséplőgépközlelő napjában többször is ellenőrizze, vajlon a gép jól dolgozik-e vagy sem. Ha csak egy törött szem is akad a zsákban, nézzen utána, mi lehet ennek az oka. Az itt leirt utmutatás segítségével hamar rájöhet a baj okára és segíthet is rajta.

Ne sajnálják az ellenőrizéssel járó munkát, ne sietessék, ne erőltessék a cséplés munkáját, mert amit mennyiségben nyertek, azt elveszítik minőségben.

Hogy angolország és Németország ugyanazon területen évenként több és több sörárpát tud piacra hozni, azt nem egyedül a termés jóságának köszönhetik, hanem főképpen annak, hogy vigyáznak a sörárpa cséplésénél és betartják az arany szabályt: lassan, de alaposan.

Az árpaszemnek, hogy jó sörárpa legyen, sértetlenül kell a cséplőgépből kikerülni. Ezt egy kis utánjárással és figyelemmel nálunk is el lehet érni.

Legyen az az árpaszem megtoklászóva, de ne legyen megsérülve és megkoptatva. Ne féljenek a gazdák, amit a hektoliter-súlyon vesztek, az sokszorosan megtérül az árban.

Ne sulyra, de jóságára, ne mennyiségre, de minőségre dolgozzunk s akkor sörárpát ért nem kell majd külföldre menni, de onnan jönnek majd be érte.

Vigyázzunk a sörárpa cséplésnél!

Nyilttér.*)

E rovat alatt közlettekért nem vállal felelősséget a szerk.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kényes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégszési kura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

As igazgatóság.

Sve pošiljke se tično zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Prodplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF.	Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.	Izdatelj i vlasnik: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	---

Gledimo za našimi posli.

Pri našim puku je najveća nesreća to, da se svaki pojedini više skrbi sa ljudskimi nevoljama, kak sa svojim delom. Jal, nazlob je pri nas svakdašnji. Gizdost je takajše svakdašnja. Ako je kojemu Bog malo pomogel, on je već tak gizard da se je žnjim ne moći spominat. Ako samo koj mali bиров postane vu občini, no već takvim gosponom se čuti, da je to ne moći premisliti.

Vnogo sam si premišlaval, zakaj je to. Videl sam iz Erdelya sakse, čital sam njihov život i na to sam došel, da je tam vnogo napre narod kak pri nas Tam su svi jednaki. Mešter ravno tak ide med veliko gospodu, kak se ovi rado spominaju žnjim, Poljodjelavca svaki gospon ima rad vu svojim društvu. Ravno tak je to i med onimi švabi, koji su vu Backi. Zrele pameti ljudi su svi. Delo, čistoću ljubeći ljudi i zvun toga pobožni. Ne pobožni onak, kak si to jeden medjimurec misli, nego pobožni su vu plemenitim razumljenja reći. Oni ne verujuju coprije, na Jurjevo ne mečeju cele breste na lese, ne kažeju pobožnost vu cirkvi, kak Farizeuši, a vani bi drugoga vu žlici vode vtopili. Jer naši medjimurci tak delaju. A med švabi i saksi je ona mirovna pobožnost, obiteljski mir, blaženstvo, kaj se pri nas malo gde najde.

Ako išćemo zroka tomu, moramo znati, da švabom ne smrdi tak škola, kak medjimurcom. Švabi i saksi se radi vučiju, nezahitiju niti jeden stališ človečarski, nego na svakim se trsjiu napredovati. Tam se deca, nevučiju na paši poštenje nego vu školi. Svaki otec za prvu dužnost drži, da mu

deca dosta hodiju vu školu. Muž svoju decu da školati, akoprem neće nikaj stvoriti iz njih. Prosti poljodjelavec najvišeput zvrši tri — četiri višeše škole. Mešter je redki koj nebi prije zvršil pet-šest gimnazijah ili purgarskih školah i onda se išel meštrije vučit.

To je svepovsud tak med švabi. Ja sam vnogo hodil med šopronskimi švabi i med temi sam to opazil. Mirno lepo žvijuju, neimaju vnogo vrednosti, ali niti dugov neimaju. Jer sa pametjom živiju. Svoju decu vu redu pošilaju vu školu doma. Onda je pošleju na tri četiri ljeta vu koj magjarski varaš vu školu, da se magjarski navčiju. Ja sam se čudil, kada mi je švabsba mužka puca na nemško pitanje magjarski odgovorila. Pital sam ju gde ste hodili vu školu? Povedala mi je na to da vu Kapuváru k opaticam. Dakle njezin otec je ne za dosta držal ono, kaj se je vu domačoj školi navčila nego ju je još poslal vu Kapuvár se vučit dalje.

A pri nas vu Medjimurju? Niti vu domaču školu nehodi dete vu redu, pak ako je čovek strofati da, onda se zbuni proti njemu celo selo. Pri nas se dečki ne treba vučiti, jer veliju, da ne bude fiskalijuš, a puci se je zato ne vredno vučiti, jer ona i tak lahko zamuč otide, samo naj vekslna zna podpisati, pak je sve dobro.

Žalostna stvar ali istiuita je. Medjimurec, — čast i poštenje nekojim, na koje ne spada to — si svaki samo zato da kčeri vu školu da si na veksln ime znaju podpisati. Pak zato je tak, da je denes najviše medjimurskih gazdov do šinjaka vu dugi. do šinjaka vu vekslni.

Kakve dobre zemlje ima naš puk pak si je nezna obdelati. Tomu svemu su roditelji krivi, koji tak misliju, da je škola zato, da doma sedi i zabadav guli občinu za plaču.

Zvun toga jedna velika falinga je to, da ako koj dve tri purgarske škole zvrši, on je već veliki gospon trsi se da dojde za pisara, ili na banhof za službenika, ne da bi išel vu meštiju. Jer denes je tak da i med meštři samo on more napre dojtı, koj je vučeni človek. Med saksi je najviše takovih meštrov, koji su po pet—šest gimnazijah zvršili i onda se išli vučit za meštře. Zato su tam gospoda meštři. A pri nas? Je pri nas svaki šoštar bolje zna politizerati, kortešuvati, kak jedne čizme napraviti. Oprostite mi dragi čitatelji, ali tak je. Pri nas koj je mešter, se vu pantalone obleče, on je gizard, sa sironakom se niti nebi spominat, a glava mu je prazna. Grubijanski, sirovi je, a to sve zato, da se nigdar nije vučil iz knjigah poniznost. Vu društvı je takaj sirovi, pak zato je srdit, ako se pravi gospodski človek nespomina žnjim. To sve nebi bilo, ako bi mi decu samo onda dal vu meštiju, kada su se ova već nekaj navčila vu višesih školah.

Sa poljodjelavskim stališom smo ravno tak Naši mužı — čast poštenje, kojih se ne tiče — bi za kupicu vina i svoje nebesko blaženstvo prodali. Zakaj? Zato da neimaju izobraženu dušu. A gde si je moći dušu izobraziti? Vu školi. Škola je cirkva plemenitosti. Svaki roditelji bi se morali trsiti, da njihova deca barem 6 razredov zvršiju vu svakdašnjoj školi i tri ljeta vu nedelnoj školi. Ali to je sve samo na pape-

Z A B A V A.

Pilj svetoga Florijana.

To su vam bila vremenal Kad je Kopun Šebenijan po kućah još i danas ponegde obstojeće sv. Florjane malal. Dakako, da je to malanje najmanje umietnosti kazalo, ali kad onda još Frasa nije bilo, koj bi to malo drugač bil zcifral nego je Šebenijan znal, bilo je i tak dobro — bar da je i to bilo.

Je, ali preložčani svojim Šebenijanom nisu bili zadovoljni, oni su si sv. Florjana postavili iz bronca, baš na onom miestu, za onda se je reklo, pred svilarom, gde danas kameniti stoji, jer brunčeni je danas negde u muzeumu.

To pak je tak došlo:

Od niekog vremenal su po Medjimurju zaredali bili ognji. Pogorel je skoro celi Gorican, (i danas je još zagovorna processia na Florjanovo i oktava onde). Kottoriba, Palinovec — a u Prelogu se je već na nekoliki mahov pričelo znaviti, pak du se anda sastale pri Kraputtievki, na južinu sedem do-

mačih gospojah, koje su zaključile, pošto su Šebenianovi sv. Florjana preslabi, za cielu nesreću od Medjimurja odvracati. nabaviti, jednoga brunčenoga, pak makar on koštal koliko goder. Gospe su znale, da proti uesreći more samo brunčena se ruka upirati a Šebenijanova u svih farbah malana, nikada. — Kad je onda brunčeni sv. Florjan u Prelog prispel i svog računa sobom donesel, videle su gospe, da im je novac premalo. Nikaj zato, plebanuš Foky ima, on će je iz blata izvleći, ali su se prevarile, jer gospodin plebanuš njim je samo obečal, da će im na svom miestu postavljjenoga sv. Florjana blagosloviti — drage volje — a novce za pilj neka dadu drugi.

I sad su se gospe dalje utekale i to ne bez uspieha, dapače je ingénieur Györköš obečal, da će do pilja iz Drave vodovod zpeleti tako, da će iz dojače sv. Florjana prava pravcata voda teći a celi pilj i njegova ograda sa podnožjem će sačinjavati liepoga umietnoga zdenca vodoskoka, gde će iz Florjanove dojače podjedno voda teći na pod nogami mu tobož u plamenu stojeću

željeznu ili kamenitu kuću, i to će g. Györköš sve badava učiniti, na čast svetomu Florjanu i na poliepašanje Preloga.

Tako se je i sbilo te je na jedan krat tu stal monumentalni zdenec sa kamenitim kadom pri zemlji na sedam vuglov, u spomen na sedam gospoje, koje su mu bile začetnice. U sredini dizal se je stup a na njem je stal sv. Florjan iz bronca zlejani, koj je pravu pravcatu vodu iz svojedojče izlieval na kuću pod svojimi nogami. iz koje je brunčeni plamen šukljal.

To je bila gizda preložčancev, da je njihov sv. Florjan pravu pravcatu vodu na goreću kuću zlieval te su do toga puno držali. Iz toga zroka je svaki od njih dan na dan niekom većom pobožnostju i strahopočitanjem promatral svetca i anda nije bilo nikaj naravnijega, kak da je niekog dana stari poštemešter Mlinarič našel, da taj pilj plesnivi postaje te je ves zelenom galicom obusat iz koje opet raste mehenj poput trave, kak da se na njem hoće spašnik ili sienokoša stvoriti.

Na to je bila sazvana občinska sied-

ru. Nebriga se niti jedan otec niti mati, jeli bude njegvo dete kaj znalo.

Pak još gledite čudo, jesu nu Medjimurju još i takve občine, koje niti škole nemaju. To su prave gnjezde kličnosti. Jer škola bi bila, ako bi ljudi hoteli. Ali zapamtite si dobro, naši ljudi nečeju školu. Veliku što bi onda krave pasel, ako budu deca vu školu hodila.

Zato je pri nas tak veliko siromaštvo, toliko gizdosti, jala i nazlobe. Zato su pri nas ljudi tak razdeljeni na razrede, jer svaki se vu drugoga delo pušća, a svoje nerazmi. Muž nerazmi kopati, orati, šoštar nezna čizme delati, ali obedva se razmeju jako k politiki. Tak, kak kokoš k čitanju.

Škola, škola, dragi medjimurci to vam naj bude prvo, a ne paša. Jer koj se vu školi vući, pak trsi se dalje vućiti vu življenju, iz njega bude miren domorodec, dober otec, pobožen kršćenik, zadovoljen človek sa svojim stališom, a koj se na paši vući poštenja a pollam po krčmah, iz njega bude sve, samo pošten človek ne. Kaj mislite, kojega stujeju bolje ljudi? To je lehko vgunuti.

Dakle naj se svaki vući, i naj svaki svoje delo trsi se razmeti i ne vu ljudsko se pušćati.

Politički pregled.

Politički stališ, kak je to napre bilo moći videti, sada vu leto počivlje. Niti nije za misliti, da bi se pred jesenom znameniteše stvari pripetile. Najveksa stran političarov se nezadržav. vu glavnim varašu i zmed članov kormana samo Wekerle minister predsednik i Andrassy minister znutrašnjih poslov je doma vu Budapešti bil, ali je posle zvršil i otišel je na svoje imanje vu Eberhard. Niti nebude došel nazad vu Budapeštu do septembra. Wekerle i Andrassy na onih zakonskih osnovah delaju, koje budu vu jesen pred orsačko spravišće dali na razpravu. Wekerle osobito zvrhu onih zakonskih osnovah posluje, koji na progresivnu porciju spadaju. Prije kak bi se orsačko spravišće skup selo, to bude na kraju septembra, bude Kossuthova stranka sednicu držala, gde budu razpravljali zadaću stranke vu budućnosti.

Apponyi Albert grof minister školskih

poslov je pred jednim bečkim novinarom povedal, da je sadašnja vlada prvu svoju zadaću zvršila. Tojest napravila je red vu orsagu. Druga glavna zadaća sadašnje vlade je da razširi votume. To bude vlada dođuće ljeto zvršila, sada prije potroske od 1907-ga ljeta razpravi zatam vnoگو potrebnih zakonov napraviju. Takov bude napriličku i on, da od vezda ako bude kojega herbija herbija na ekzekuciji prodana, nebude i drugih herbiov, koji su vu imetku delniki, herbija nebude prodana. Do vezda je tak bilo, da ako je šest herbiov bilo, pak su jednoga herba res na ekzekuciji morali prodati, zbog toga su onda svih šest resov prodali i petim su vun zplatili i to za ljeto ili za dve leta. To je ne bilo pravično. Kak čitamo Polónyi, minister pravica bude na tem pomogel. —

Ovoga meseca 9-ga na večer je na čast csáktornyaiskog novog ablegata večerja bila. Blizo 40 njih je bilo nazočni, koji su na čast gospodina Filipich Lajoša došli na večerju.

Grof Zichy Atadár, minister osobe kralja bude došel ovoga meseca 19-ga vu Nagykanizsu, gde bude nazočen na pjevačkim vtekanju.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kolendar.** Augusztus 20. Ponedjeljek. Sveti Štefan kralj magjarski. — 21. Tork, Bernardin. — 22. Sreda, Thimotejuš. — 23. Četvrtak, Filip. — 24. Petek, Bartolomejuš. — 25. Subota Ludvig. — 26. Nedelja, Zefirin. — Mladi mesec je 20-ga ob 2 vuri 27 minuti vu noći.

— **Njegvo Velečanstvo kralj je 76 ljet star.** Njegvo Velečanstvo kralj je ovoga meseca 18-ga spunil 76 ljetno svoju dobu. Njegvo Velečanstvo Ferencz József I. apoštolski kralj Magjarskih državah se je 1830-ga augustuša 18-ga rodil. Samo 18 ljet je bil star kada je od V. Ferdinanda kralja prek zel kraljestvo. Mladomu vladaru srce su nedušni njegovi navučniki obrnuli od Magjarske. Ali 1866-ga je prajzka vojska jako nabuhala austrijsku vojsku pri Königgratzu, pak onda jo previdel kralj, da ravno zbog hudih navučnikov je došel do zgubitka, zato se je pomiril sa Magjarskom i 1867 g. se je dal okoroniti sa velikom svečanostjom za magjarskoga kralja. Kak no-

vine pišeju, kralj je ljetos jako dobre volje, jer je sada mir vu Magjarskoj domovini. Kralj bude pregledal marinersko vezbanje na dalmatinskih obalah Adrijanskoga morja a na jesen dojde vu Budapeštu, gde bude više tjednov se zadržaval.

— **Svetek jednoga regimenta.** Ovoga meseca 14-ga je svetek imel 48-mi pešički regiment, kojega jeden del je vu Sopronu a jeden del vu Nagykanizsi. Regiment je obslužil spomenek tabora pri Novi vu taljanskoj. Najme 1799 ljeta je naša vojska med kojimi je i 48-mi regiment bil, pri Novi vu dva dane trajajućoj tvrđoj bitki nabuhala francuzku vojsku. Od onda 48. regiment svako ljeto obslužil spomenek ove bitke. Tak je i ljetos bilo ovoga meseca 14-ga. Svi soldati su vu paradi rukovali vu cirkvu pak i regruti, koji su prvoga augustuša nutri rukovali. Vu cirkvi je svečana meša bila, svećenik je i prodeku držal i na domoljubnost je navučal.

— **Medjimurski luk.** Jako se čudim, da medjimurci tuliko luka plodiju kaj i vu Nagykanizsu pelaju na sejam. Do vezda tak znam, da su stajerci tržili luka medjimurcom a vezda čitav vu jednih kauizskih novinah, da su na letošnji nagykanizski sejam medjimurci došli sa lukom. Blizo sto kol je došlo i taki prvi den njih je polovica prodala svojega luka. Jako se radujemo tomu. Da bi samo okolo Csáktornya vu občinah dobili ljudi pamet i vrtlarstvo bolje tirali, kaj bi se njim jako splatilo, jer blizu je Csáktornya, pak niti nije dalko Varaždin. Vnogo penz bi bilo moći žeti iz petrozola iluka, mrkve i t. d. Samo započeti bi se morali i na hitroma bi poštenese življenje mali, kak sada.

— **Veliki ogenj.** Vu subotu tojest ovoga meseca 11-ga je strani oganj bil vu Szepetneku. Vu najveksim vihru, kada je tak rekuć jedno za drugim vudrila doli strela se je strašni ogenj podigel vu Szepetneku. Iz Nagykanizse se je tak videlo, kak da bi ogenj vu Kiskanizsi bil. Ali na hitro su spazili ognjogasci, da ogenj nije vu Kiskanizsi, nego vu Szepetneku. Vu Nagykanizsi su takmi mirneši postali ljudi na taj glas da je ogenj dalje vu Szepetneku. Jedna strela je vudrila vu jeden škedenju, koj je pun sena bil. Škedenj se je taki vužgal. Vu velikim vihru se je ogenj na hitroma širil i zgore-

nica i poslie kratkoga simo i tamo, pro i kontra govorenja, prilično jedno glasno zaključeno, ljubavi vriednoga svetca sa plovućcem (Bimsstein) i uljem očistiti i svetlo spolitirati dati. Jedini stari gospodin liečnik Funkenstein sada, je sveti Florjan najliepsi, i čim bude više smedji i zeleni, tam bude za umietnost vriedniji, a vekivečna griehota bi bila, ono, kaj sama narav načini, na način, koj samo neznanje dokazuje zgrđiti. Ovo zeleno, kaj se na svetcu vidi je najme »patina« kak se to učenjaci izražuju i baš i prikazuje svetca kakti poštovanja vriednu taarinu i umietnost, i ako se to neznanjem odstrani, postane pilj novi, mladi, bez ukusa o umietnosti.

Ovak je stari gospodin liečnik govoril; ali makar on to još tak vruće zagovaral, da se nedira u svetca, občinsko vieće je ostalo pri svojem zaključku te je bil odredjeni dečec Kramarič, koj je kakti dečak bil glasovit u spinjanju se po drveću i stupovih, da sespo stuju popne gore do svetca te ga liepo i čoti i osvietla, da bu tu stal u svojem ajaju. kak svetlo sunce, kad za goru zapa-

da a svoje zmožne trakove na sve strane po firmamentu razprostare, da neima na svietlu malara, koj bi tu zmožnost i liepotu znal posve verno na papir ili na platno farhami prenesti.

I već drugog dana poslie ove znamenite občinske sednice, došel je mali Viktor Kramarič sa onakovom lojtrrom, kakovu trgovci po štacunih i malari sobah rabe, na njoj se je popel u vis do svetca te je pričel za desnim njegovim uhom ribati i strugati, kak da bi za pol ure moral zgotoviti, i nut na jedan krat se zasjaji uho u svetlosti jutarnjega izhadajućega sunca, kak da je iz čistoga crvenoga zlata.

Ali kad je taj mali strugač svetcu pričel za desnim uhom strugati, onda se je pripetilo strahovito čudo. Sveti Florjan najme se od pamtovieka nije nikada niti ničem u domaće občinske stvari preložancov mišal, ali sada kad su mu na kožu išli, a tvrdoglavi balavec je po njem drpal i strugal, kak da je sv. Bartol postal pak mu mora kožu oguliti, sada ga je trpljivost ostavila, te je pričel i govoriti, česa se niti

najstariji preložancani nisu mogli siećati, da bi se ikada bilo dogodilo. Muklim, skoro podzemnim glasom veli:

»Čuješ ti Viktor ja ti samo to velimtu za uhu sam žegotliv pak ako me nepustiš u miru budeš videl kaj bude.«

Siromačecu Viktoru je strah kak električna iskra, preletel po svih kotrigih. Drhčućimi rukami se je držal za svetcova ramena te je nezadovoljnomu sv. Florjanu izraven u lice poglednu, za da vidi jeli je i u ovom znamenje nezadovoljnosti i srditosti izraženo. Ali ov se niti oka megnenjem negane niti se usnicami nenačombri i u obće je miran, da nemože biti bolje, i kaj se je tu gibalo, to je bila jedina voda, koja je svojim zuborečim glasom iz njegove dojače pleskala po gorećoj kući a od ove dalje dole u sedmerouglasti kameniti kad iliti reservoir. A kad je sada se Viktor sve naokolo razgledal, nije niti tuj mogel nikaj sumnjivoga opaziti, jer je bilo još vrlo rano, a preložancani su još ležali u perju, pak je anda ono križanje, ciela ulica i pijac bil prazen i bez čovieka, kak da je sve pomrlo.

lo je dvanajst škednjov i više drugih zidinah. Kvar je veliki.

— **Zlato vu Muri.** Već zadnjiput smo mi pisali, da budu se vu novembru mesecu započeli poleg Lapány občine zlato prati iz Mure. Vežda iz jednih magjarskih novinah takaj o toj stvari čitamo. Već iščeju i teža-ke koji budu pri pranju za ta posluvali. Po prugah Mure je takaj vno go zlata vu pesku i ovo budu prekopali i prali.

— **Zaklal je svojega zeta.** Još vu aprilu se je pripetilo — kak smo to onda mi pisali, da su vu okolici Murafüreda za-klanoga našli Mursincsics István zvanoga 32 ljet staroga poljodjelavca, kojega je nepoz- nani krivec sa revolverom strelil. Štrigovsko žandarstvo je od onda sa velikom trudom iskalo krivca ali sve zabada va. Krivca do sada nisu mogli najti. Ali žandarstvo je ve- liko sumlju imalo, da je Murzsincsicsa neg- do zmed rodbine streljil. Sumlja je bila naj- me, na Murzsincsicsovoga tēsta Poszel Mi- hály i na njegovu ženu Sajnovics Mariju, nadalje na Poszel Franczišku na Tratnjak Józsefa i na Novak Györgya Sumlja se je istinitom osvedočila i med krivcov Novak György je valoval, da on i gori spomenuti su zaklali nesrećnoga Murzsincsicsa. Svoje krvoločno delo su sledeće izvršili. Poszel Mi- hály i žena Sajnovics Marija i Poszel Fran- ciska su nesrećnoga človeka zagutili doma a zatem su ga sa pomoćjom Tratnjak Jo- zsefa i Novak Györgya odnesli na polje, gde je Poszel Mihály još jedenput strelil sa re- volverom vu šinjak mrtvoga. Akoprem je Novak György pripoznal krivnju, ovi drugi sve tajiju. Ali jer sva sumlja proti njim svedoči, su je prijeli i odegnali vu nagyka- nizski rešt.

— **Dečko ili puca?** Vu Šarlottenburgu je vu velikoj zdvojbi jeden otec. Dete se mu je rodilo, ali sam nezna kakvu ime bi mu dal, jer obedvojeg spola znamenje ima na sebi. Najprije su za pucu mislili, ali vu dvojbi je ipak popital doktora. Doktor je vezbani človek, ali nije znal povedati, kakov spol bi se bolje tical deteta. Al ipak je taj navuk dal, da naj ga za dečka odgojiju i takvo mužko ime mu najdaju, koje je jako lahko moći na žensko ime obrnuti. Matični ured je dakle dete za dečka vpejal nutri ali je takaj nutri deli to, da vu osemnajstim ljetu se ima dete previziterati i onda bude

Anda se malo primiri tiešeći se, da mu se je samo začulo, pak pričme dalje ri- bati i čistiti, najprije posve voljko, a zatim sve jače i jače pritiskati i ovak je svojim ploučcom dospel opet svetcu za uho.

Ali taj sad nije razmel za šalu. Još podmuklijem i dubljem glasom se svetac oglaš i na to rekuć zaruči:

»Ti prokleti zubar! Ako se odmah od ovud neizgubiš, tak te tum mojom dojačom lupim po tvojoj tikvanji, da ti na sve pre- de volja, ti kvekač!»

I ter kak se je Viktor zgubil! Tak hit- ro još nikada nije iz visine na zemlju do- šel kak sada.

A kad je onda svoj doživljaj jošće vru- će oko pripoviedal, nije već nikomu bila volja svetoga Florjana iti svičtat i zato ga je još i danas negde u muzeumu moći vi- deti za kakti zlato se leskajućim uhom, do- čim je celo ostalo tielo, sa po učenih u- mietnicah na veliko cienjenom tako zvanom »patinom« prevlečeno.

ustanovljeno, jeli bude duže dečko osta, ili pak se mu ime na pucje obrne. Takvo čudo se je pripetilo vu Šarlottenburgu, gde sada nezna jedno dete jeli je puca ili dečko.

— **Nesreća na morju.** Sada se je već ustanovilo, da prilikom nesreće Sirijo se je devetstosedemdeset ljudi vtopilo. Do vezdasa oslobodili petstodvadeset i dva ljudi.

— **Navoljil se je živeti.** Ovoga me- seca 13-ga vu jutro su pri sašktorňajških kassarnah na štreki našli jednoga ulanera, kojemu je glava od tela odrezana bila. Nes- rećni ulaner je vu gaćah i rubači bil, zbog toga je moći misliti da se je još na večer legel pred cug koj mu je glavu odrezal. — Kak si moremo misliti, nes eč i ulaner je jako za žmetnoga našel soldackoga kruha i zbog toga se je skončal. —

— **Veliki viher.** Vu Nagykanizsi je prošlu subotu veliki viher bil. Zatem je tu- ča počela curesi i pol vure je strašna tuča curela. —

— **Črne vojske** kontroli se ljetos ne- budu odbržale. Jer tak čitamo to iz jednih novinah, da je minister soldackih poslov dal vun naredbu, vu kojoj piše da tak pri honvedstvu, kak pri skupnoj vojski se lje- tos nebudu kontroli držali.

— **Kršćenje vu kraljevskoj fami- liji.** Najmlajša nadherceginja kći Ferenc Sal- vator nadhercega i Marija Valerija nadher- ceginje je ovoga meseca 12-ga bila kršćena vu Ischlu. Pri kršćenju je i kralj bil na- zočul. Nadvojvodkinja je Matild, Marija An- tonija Ignatije ime dobila vu krstu. Kuma njoj je pokojne Elizabete kraljice sestra Bourbon Matilda herceginja grofica Trani. Vu krstu je na mestu kume malu nadvoj- vodkinju držala Gizella bavorska herceginja.

— **Potres.** Vu okolici Szentmárton- kata občine je ovoga meseca 13-ga vu no- či 15 sekundah dugo trajajući potres bil. Vu hižah se je pohižtvo prehitalo. Više ro- rov se je podrlo, pak i katoličke cirkve ste- na se je vu više mesta razpočila. — Vu kmičnoj noći su se stanovnici na vulicu zbežali od straha. Na ovoj okolici je zad- njiput 1867-ga ljeta bil tak veliki potresi koj je onda vno go kvara napravil. —

— **Jedna noć vu družtvu** oroslana. Untervod amerikanski milijoner je sa svo- jom mladom mladom ženom putuval išel vu Afriku. Prošloga tjedna su vu Berberiji

Posle nekoliko mesecih se je gospodin Funkenstein u družtvu prijateljah pri čaši vina hvalil, kak je on svojom vještinom u ventrilogenciji (Bauchrednerkunst) oslobodil iz vandalskih rukuh jednu starinsku u- mietnost, a prijatelji su mu to radi viero- vali, jer je to i liepimi probami potvrdil. Pustil je najme vinsku čašu reći, da ju je krčmar u vodenu čašu preokrenul a zatim je opet netko kroz oblok tobož u sobu go- voril, da u krčmarovoj pivnici mora ogeju biti, jer je krčmar već tretji vrč vode u nju odnesel. Tim je anda svoju umietnost do- kazal, da su mu svi vierovati morali.

Samo preložčani, koji ventrilogentiu još za onda nisu poznali, (denes je to već svakomu poznato) nekak u gospodina sta- roga liečnika nisu imali pravoga povierenja to njim je nekak na copriju izhadjalo, a baš to je za sv. Florjana bilo najbolje.

Em. Kolla y.

hodili i mlada žena je zabludila put od mu- ža. Jako se je prestrašila i hotela je poi- skati muža svojega, ali sve bolje i bolje je zabludila vu šumi, iz koje je ne mogla vun ziti. Kak je tak sem tam hodila, najedenput je spazila velikoga strašnoga oroslana. Stra- šno je zakričala vu strabu i spazila je, da se je oroslana preplašil. Untervodova žena se je nato zmisliła, da je ona čitala, da a- ko čovek popevle onda se divja zver po- nizi. Vidla je dakle da je drugač ne i po- čela je popevati. Od kraja je pomalem sla- bo popevala i potlam sve bolje i bolje. Na to se je divja živina vkrotkila. Mlada žen- ska si je doli sela, a oroslana pak je glavu vu krilu žene del Tak je popevala prestra- šena žena čez celu noć. Vu zorji je muž koj je iskal svoju ženu glasa začul i za glasom je do uje došel. Taki je hotel streliti oroslana, ali si je ipak premislil, jer lahko bi svoju ženu trefil. Zato je prije do- bro ciljal na oroslana i vu prilićnim času je sprožil pušku. Vu sledećim trenutku je oroslana mrtev ležal kre žene, koja je od velikoga straha omedlela, ali za malo vre- me je opet k sebi došla. Oroslana je osem laktov dugi bil. Milijoner od velikoga straha omedlela, ali za malovreme je opet k sebi došla. Oroslana je osem laktov dugi bil. Mi- lijoner ga je sobom dal donesti vu Europu.

— **Buna vu Ruskoj.** Carska familija bi se rada vu englezku preseljila. Jedne no- vine pišeju o listu ruske carice, poleg koje- ga lista carica piše, da bude carovoj jako- sti prije potle kraj pak zato bi radi već prije ostavili Rusku i vu Englezku se pre- selili. Ali carica je već dobila i odgovor od ruskih puntarov. Ni znati kak, nego prošle dane je na nekakov način došel list na stol carice, kojega je carica na stoleku na- šla. Na listu je samo tuliko stalo: »Nigdar nebudete mogli Rusku ostaviti. A zvun to- ga je vu Ruskoj sve onak kak je bilo. Na- dolje vri Ruska, kak je prije vrela. Buna tu, buna tam, jednu bunu zadušiju druga glavu podigne gori. Nazadnje bude stoga itak velika buna. Ali dugo mora vreti, dok se skuha, jer je Ruska velika. — Novoj ruskoj vladi, koju je car sada imenuval, je Stolipin ministerpredsednik. — Više članov dume su skončali, a vno go pak na rešt od- sudiji.

Nekaj za kratek čas.

Odkud je?

Sudec: Odkud ste?

Svedok: To sam neznam.

Sudec: Im vre doma morate imeti?

Svedok: Od englezkoga oca i od fran- cuzke matere na amerikanskoj parčadji, na grčkim morju pod turskom zastavom sam se narodil; tak naj mi anda poveju kam spadam?

Gubona žrak. — Ulena žitka

mmázsa.	1 m-cent.	kor fil.
Buza	Pšenica	12.20—
Rozs	Hrč	11.00—
Árpa	Jecmen	11.75—
Zab		12.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.10—
Fehér bab uj	Grah beli	16.50—
Sárga „ „	„ žuti	13.40—
Vegyes „ „	„ změšan	13.00—
Kendermag	Konopljeno seme	18.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	16.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

egy vagy két iskolai tanuló

teljes ellátásra

felvétetik. 774 2-
Cím e lap kiadóhivatalában.

588 sz 1906.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróóság 1906 évi V. 391 számú végzése következtében Dr. Schwarz Lajos csáktornyai ügyvéd által képv. Budapest Krisztina városi takarékpénztár és hitelszövetkezet javára Velebit Lyubomir csáktornyai lakos, uhlánus hadnagy ellen 1000 k s jár. erejéig 1906 évi július hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1600 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 1 sötét pej és 1 sárga szőrű lóhól álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróóság 1906. V. 391/0 számú végzése folytán 1000 kor. tőkeköv. ennek 1905 évi október 31-től járó 6% kamatai és eddig összesen 178 kor. 65 fillér biróilag már megállapított költségek erejéig, Csáktornyan a helyszínén leendő eszközlésére
1906. évi aug. hó 21-ik napjának d. e. 10 órája

határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornyan, 1906. aug. 5. 778

Hirdetmény.

Benkovecz községben az országot és vasut között fekvő

„Amerika” nevű vendéglőt

a társulat augusztus 19-én délután 4 órakor a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen három következő évre bérbé fogja adni.

Benkovecen, 1906. aug. 1-én.

Tarandek István,
társulati tag.

Oglas.

Vu Benkovec med orsačkim i železničkom cestom ležeču

„Amerika” zvanu krčmu

bude družtvo 19-ga augustuša popoldan ob 4-ti vuri na licu mesta putem javne licitacije na tri sledeče leta iz arenda van davalo.

Vu Benkovec, 1-ga aug. 1906.

Tarandek Štefan,
družtveni član.

Valódi Zacherlin csak üvegekben kapható!

Mindennemű arany-, ezüst- és kinaezüst tárgyak, éksze-
rek, valódi schweizi zseb-fali- és ébresztőórák nagy
választékban kaphatók

Pollák Bernát órás és ékszerésznél

Varaždín, ferencz József-tér.

Szaftalan és nyomban száradó

Valódi Christoph-lakk kérendő

Ezen gyártmány törvényileg védve van

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt i használati-
sának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültesik.
Emellett a használat olyan egyszerű, hogy akár maga végzeteti
a másolat. A palló nedves tárggyal feltörhető, anélkül, hogy
elvennendő fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj-
festék fűt be a pallót a egyáltalán fényre ad. Ezért egyaránt
alkalmasabb ról vagy új pallóra. Teljesen befűt minden
felület, korábbi másolatot stb; van azonban

fehér fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketára, mely csupán fényt ad. Különböző
parketára a olajfestékkel már bemázolt egyszem új pallókra való.
Csak fényt ad, színtől fogva nem fűt el a fémestrukt.
Főlegesen, hűvelből 18" mélységig mér. (Ezt közege-
nyűgő szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9", márká.

A következő megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mintamásolatok és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve kitérnek. A bevásárlásnál tessék
10 vizsgálni a edve a a gyári jegyre, mivel ott a több mint
1800 éve létező gyártmányt sokféle utánzóknak és hamisítják,
a sokkal rosszabb, a gyakran a olcsók meg nem felelő másolat-
ban hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Christóf Ferenc-féle tükörfénylakk kapható:

Mráz Testvérek-nél
Csáktornyan.

Fiú vagy leányta-
nuló teljes ellátás-
ra felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
777 1—*

Jó házból való keresztény fiú
tanonc
felvétetik

Köhler Testvérek
vaskereskedésében
NAGYKANIZSÁN.

779 1—4

Hrastovi lagvi,

vu svakoj velikoči do 70 hektolitrov
se moreju dobiti pri

Alexu Breyer i Sinu

vu Križevci (Hrvatska)

Cěna je od 6 korun pri 100 litrov
i dalje.

Lagve moreju poštuвани kupci vu Križevci přek
zeti.

756 5—18

Pályázati hirdetemény.

Alsódomboru községben a kántortanítónak nyugdíjaztatásával
megüresedett

kántortanítói állásra

pályázat hirdettetik. — Javadalma: 900 kor. készpénz a község pénz-
tárából előleges havi részletekben. Az iskolaépületben lakás a megfelelő
melléképülekkel, u. m. pajta, istálló, sertésól; az előbbi kántortanító ál-
tal használt kertnek plébánia felőli fele. Ugy a lakást, mint a kertet
köteles a község kívánatára 300 kor. évi bér ellenében a községnek át-
engedni.

Ismétlősök oktatásáért 50 korona.

Keresztvíz szentelésért 20 korona.

Fapénz 100 korona 9 és fél hold szántóföld. 2 darab szarvas-
marha és 3 drb. sertés legeltetés.

Stóla jövedelem.

Ezen állást elnyerni kívánóknak a horvát nyelvet beszélniük
kell, mert az istentisztelet horvát.

A próba **augusztus 26-án délelőtt**, választás pedig **délután
4 órakor** lesz. A pályázók kellően fölszerelt kérvényeiket a választás
napjáig hozzám küldjék.

Alsódomboru, (Zalamegye) 1906. augusztus 5.

Czimmermann Ferenc
plébános, iskolaszéki elnök.

776 1—1